

Posamezna številka 6 vinarjev.

„DAN“ izhaja vsak dan — tudi ob nedeljah in praznikih — ob 1. uri zjutraj; v pondeljkah pa ob 8. uri zjutraj. — Naročnina znaša: v Ljubljani v upravnistvu mesečno K 1'20, z dostavljanjem na dom K 1'50; s pošto celoletno K 20'—, polletno K 10'—, četrtletno K 5'—, mesečno K 1'70. — Za inozemstvo celoletno K 80'—, — Naročnina se pošilja upravnistvu. — Telefon številka 118.

DAN

NEODVISEN POLITIČEN DNEVNIK.

Posamezna številka 6 vinarjev.

Uredništvo in upravnistvo: Učiteljska Tiskarna, Francišanska ulica št. 6. Dopolni se pošilja uredništva. Ne frankirana pisma se ne sprejemajo, rokopol se ne vračajo. Za oglase se plača: peti vrt 15 v, osmrtnice, poslana in zahvale vrsta 80 v. Pri večkratnem oglaševanju po- pust. — Za odgovor je priložiti znamko. — Telefon številka 118.

Tuji.

Trst, 16. januarja 1914.

Italijani nam vedno očitajo, da smo tuji in da vsled tega nimamo pravice do življenja v Trstu. Te oblike hujkanja se ne poslužujejo samo nezavedni Italijani, ampak zlasti voditelji italijanskega naroda, torej ljudje, ki imajo višje šole in bi zaradi tega morali poznati zgodovino. Zgodovinske knjige v drugih jezikih so sicer popačene na škodo Slovencev, a tako močno pa vendar ne, da bi šle preko Slovencev na dnevni red. Zatajiti nas torej na noben način ne morejo Italijanski hujkači to dobro vedo, a se vkljub temu drže v boju proti nam najlažnejših sredstev, to pa samo v to svrhu, da bi ljudstvo preslepili.

S tem, da nam neprestano mečejo v obraz, da smo tuji, hočejo reči, da se moramo posloviti iz tukajšnjih pokrajin. Celo v mestnem svetu imajo pogum govoriti v tem smislu. In neizpodbitna resnica je, da gre njihovo delovanje že od nekdaj za tem, da bi nas izpodrinili in zasedli vse one kraje, ki so danes še naša last. To delo jim gre precej izpod rok. Treba nam je samo pomisliti, kaj smo do sedaj že izgubili. V zadnjem času pa so začeli iztežati svoje grabežljive roke tudi po okolici. V Škedenju pri Sv. Ivanu, v Barkovljah se naseljujejo in kupujejo zemljišča. Nas »tujce« hočejo na vsak način zapoditi iz »italijanske domačije«. Iz »italijanske« pravimo, ker za to smatrajo tukajšnjo zemljo.

Žalostno je to, da se tako kruto postopa z nami. Ne bi bilo prav nič čudnega, če bi mi tako postopali proti njim, zakaj zgodovinsko je dokazano, da na tukajšnjem ozemlju nismo tuji mi, ampak Italijani. Prvi narod, ki se je za Rimljani naselil v tukajšnjih krajih, ob obali jadranskega morja, smo bili namreč Slovenci. Prišli smo sem okoli leta 600 po Kr. rojstvu. Torej živimo tu že nad 1300 let! Kdor to ve, kdor pozna zgodovino in je pošten, ta nam nikoli ne bo očital, da smo tuji. Pač pa bi se mi lahko posluževali tega sredstva proti Italijanom, kajti oni so prišli v te pokrajine pozno za nami in se imajo zahvaliti edino le naši ponižnosti in dobroti, da jih nismo zdavno potisnili nazaj, od koder so prišli!

Dokler so bili naši pradedje še pagani, so bili odločni in se niso pustili zatirati od nikogar. Tedanja Slovenija je bila oromna in je obsegala del severne Italije in del Avstrijskega. Primorske pokrajine, Kranjsko, Tirolsko, Koroško-Štajersko, vzhodni del Tirolskega, del Solnograškega — vse to je bila naša last. Ko pa so začeli pridobivati Slovence v dobi med sedmimi in osmimi stoletjem v znamenju noža za krščansko vero, tedaj se je pričelo ponižno hlapčevsko življenje. Slovenci so postali po-

nižni — kakor to krščanska vera velevala — in kos za kosom slovenske zemlje je prihajal v tuje roke. In dandanes lahko rečemo, da smo od šestega stoletja izgubili polovico zemlje, ki je prišla na eni strani v roke Nemcem, na drugi Italijanom, na tretji pa v roke Ogrov. Razbita je nekdanja naša moč in samo majhen kos zemlje nam je ostal še ohranjen. Podjarmili so nas kruti sovražniki in pod njihovo kruto pestjo ječimo že stoletja. Njihova zahteva je, da se ali ponemčimo, oziroma poitalijančimo, ali pa podamo v druge kraje — v Ameriko i. t. d. Mnogo Slovencev je že zapustilo svojo solzno zemljo in šlo iskati boljšega življenja v tuje kraje; mnogo od njih pa se je udalo narodnim nasprotnikom in se pustilo potujčiti — in le majhna četica je še ostala, ki ni izgubila upanja v boljše dneve, ampak se še upira in brani odločno in vztrajno pravice svojega nesrečnega naroda.

Da smo tako daleč prišli, temu je krivo poleg naše ponižnosti tudi naše medsebojno klanje. Neki sem nekoč čital sodbu Arabca Ibrahimu Jakuba, ki je pravil o Slovanih: »Slovani so neustrašeni, za boj pripravni ljudje. Toda razcepljeni so v rodove in plemena. Če bi ne bili med seboj nesložni, ne mogel bi se meriti z njimi noben narod na svetu.« — Te besede so gotovo resnične. Vzemimo jih na znanje in delajmo po njih! Slovanska nesložnost se mora izpreobrniti v složnost in solidarnost. V pobratimstvu vseh Slovanov je naša rešitev!

Če bomo delali na tej podlagi, se nam bo mogoče polastiti vsaj najvažnejših naših vsakdanjih pozicij, torej tudi Trsta, ki ga je zgolj njegove važnosti nekdo nekoč imenoval dušo Avstrije.

Na Tržaškem se Slovenci moramo zavedati, da nismo tuji, temveč da so tuji oni, ki nas gonijo proč od tod. Ta zavest mora biti tako močna, da nikomur ne bo dovoljevala, da bi se obnašal hlapčevsko nasproti Italijanom. Bodimo odločni in pogumni in naše želje se bodo uresničile!

Slovenska zemlja.

Z DOLENJSKEGA.

Bije se hud boj za zgradbo ceste Železno - Pluska.

Kako je ta načrt narejen in kakaj se je tako delalo?

Pri prvi komisiji sta se udeležila gospod Josip Kek, bivši cestni načelnik iz Pluske in inženir gospod Zitska iz Ljubljane; takrat so načrt delali po starem načrtu, katerega je napravil že davno t. pokojni inženir G. Smrekar iz Sevnice.

K drugi komisiji so se pa z avtomobilom prav elegantno pripeljali gospod dr. Lampe in inženir Zitska, da so se prepričali iz pregledali lego

sveta, ter kod bi bila najbolj ugodna bodoča cesta vsem davkoplačevalcem.

Toda gosp. dr. Lampe je sam priznal, da davkoplačevalci iz vasi Roženpit, Selce, Gornjo in Dolno Kamnje in Gor. in Dol. Krušni Vrh, Kozjek, babina Gora zahtevajo res pravi nert za progo bodoče ceste. Tod žalibog, kdo more služiti dvema gospodarjema? Tudi gospod inženir Zitska ni mogel služiti nam davkoplačevalcem iz tu gori navedenih vasi ter tudi gosp. dr. Lampetu.

Pa zakaj ne? Gospod župnik iz Dobrnice Tomaž Rožič je povabil g. Lampeta ter gospoda inženirja Zitska in Franc Slak iz Knežje vasi na bogato kosilo. Po sklepu cestne komisije so se odpravili na kosilo v farovžu v Dobrnič.

Župnik Tomaž Rožič iz Dobrnice je pripravil za kosilo eno jagnje, purmanov, rac, piščancev itd. Tu so jedli in pili in so bili prav židne volje.

Rekli so Bog živi nas in naše bodoče ceste. Nazadnje so spili vsak še eno časo rujnega vinca in so se odpravili v vtomobilom proti Žužemberku. Tako so cesto potrdili Železno - Pluska. To pa ni nobeden premislil, kako je načrt ceste narejen.

Oh, ko bi mi davkoplačevalci iz tu navedenih vasi vedeli, da gosp. dr. Lampetu tako hasne pečenka, bi vse eno kupili eno goved od kakega Bošnjaka, da bi gosp. dr. Lampeta napasli ondu na travniku, saj napojili bi ga tudi lahko, je bil poln vodnjak vode.

G. dr. Lampetu je res veselje hoditi po Dolenjskem. Kadar se sliši: Lampe gre ali bo prišel, že kdo prvi: Kaj ga bo spet hudič princel. Kadar pride na Dolenjsko, nima nikoli umazanih čevljev.

Gosp. Lampeta bodo po Dolenjskem še vedno preklinjali. Pa samo zaradi cest.

To je mož, ki se požene povsod za trpina kmeti samo na videz, v farovžu pa piške obirajo, pa rujno vince pijejo. Tako je, pa neumnemu kmetu se široko smejejo.

IZ NOTRANJSKEGA.

Dne 17. novembra m. l. bilo je prodano posestvo Leopolda Dekleva iz Vremskega Britofa. Dolgo let trdnost, premožno posestvo, ugrabila je silna roka. Zakaj pa to, vprašal bi se marsikdo!? Ne bodem mrtve na dan budil, naj v miru počivajo, toda krivi so. Kaj se je pa potem zgodilo? ako imoviti imeniten gospod iz Razdrtega, iskal je večkrat pri svojem zgoraj omenjenem svaku pomoči s tem, da mu je nekaj menic podpisal. Res njegov svak Polde nad vse dobra duša, vstregel mu je rad, kakor svojemu prvemu sorodniku — svaku — dobrotniku. A zgodilo se je tu-

di drugače; ni mu bilo zádosti lastni svakov podpis, podpisal ga je večkrat sam, ter potegnil lepe kronce za falsificiran svakov podpis, da je to istina, se lahko vsak prepriča pri Kreditni banki v Ljubljani, kjer leži pismo, da se je podpis Leopolda Dekleva kot falsificiran pripoznal. Kako je moglo biti bridko, da je mogel gospodar lepega posestva, kar na tako prefrigani način svojega bogatega svaka na cesto vržen biti. To hudo ve menda le oni, ki isto poizkusi. Nekateri osebe pa onega magnata pomilujejo, češ, da ni on kriv, krivi so mu drugi itd. A ne pomilujejo onega, ki se je komaj nekoliko radi te rodovine iz velikega blata izmazal, kar mu je še ostalo, požrla mu je ta lepa bahavost brezmejnega bogastva, ter vrgel na cesto njega in njegovo družino. Zaničujejo pa najbolj ono osebo, ki se trudi, da bi vsaj otroci tega oropanega posestnika prišli na boljši stol. Zaničevanje, sovraštvo, obrekovanje in laži so na dnevnem redu zoper ono osebo, ki je tujim otrokom več storila kakor sto takih stricev, ko jim zapravi vse, kar bi imela biti njihova last. Žalostno je to.

Stajersko.

2000 K čistega dobička! Dne 5. t. m. je priredila podružnica nemškega »Schulvereina« v Mariboru velik elitni ples, ki je vrgel temu slovenozemskemu društvu nič manj kot 2000 K čistega dobička. Če računimo, da je prireditev veljala še v svojih režijskih delih do 1000 K, najdemo, da je vse skupaj bilo 3000 K prejemkov. Čemu to poročamo? Ker moramo priznati našim narodnim nasprotnikom, da so priredili ples z — posnemovanja vredno požrtvovalnostjo. Marsikdo bo dejal, da je njih več kot nas. To je resnica le na videz. Kadar mi priredimo slično veselico, ples itd. v narodne namene, smo vsi srečni, če zberemo 1200 v. najboljsem slučaju 1700 K čistega dobička in vendar nas ni samo v Mariboru do 5000 zanesljivih Slovencev, marveč imamo še celo okolico! Računajoč z našimi številkami, morale bi naše prireditve vreči vsaj polovico, če ne enkrat več, kot one naših narodnih nasprotnikov. Za nas Slovence v Mariboru in bližnji okolici, sledi iz vsega tega uvaževanja vreden nauk o nedostatk, ki je kriv, da ne spravimo v enakih slučajih večjih svoj v narodne namene, in ta je, da je ob takih prilikah naša agitacija dosti premlačna in neokretna. Slovenci imamo svojo D. C. M. Naša dolžnost je, da ob priliki zbirk zanjo, podeseterimo naše napore in v odgovor nabiramo z večjo požrtvovalnostjo kot doslej.

V VII. plačini razred je pomaknjen profesor Nikolaj Žagar, c. kr. državne gimnazije v Mariboru.

Znamenja sedanje dobe

na Kranjskem.

(Naše slike.)

Atera Wastian. Odbor »Südmarke« izjavlja, da vesti o malverzacijskih posl. in bivšega »Südmarkinega« načelnika H. Wastiana, pri omenjenem društvu ne odgovarjajo resnici. Glasom načelstva »Südmarke« se je vršil natančen pregled »Südmarkinega« premoženja, katero je bilo najdeno v najlepšem redu. — Ta izjava »Südmarke« prihaja zelo pozno. Načelstvo sicer pravi, da je tozadevno krivdo pripisovati — tiskarskemu štrajku, vsled česar se je zakasnila »Grazen Montagszeitung« in »Alldeutsches Tagblatt« pa že davno pred tiskarskim štrajkom zahtevali, da se »Südmarka« tozadevno izjavi...

Maribor. (Iz seje obč. sveta.) Zadnja občinska seja je bila kot predhodna v bistvu malo zanimiva. V odsek za preskušnjo računov mariborske obč. hranilnice so bili izvoljeni: Franz, Nasko in Havliček. J. Mulejeva ustanova pride do razdelitve. Navadne table trgovinam so se dovolile. Lekarnarju Prulu, zastop. avtomobilne tvrdke E. Carnelliju, J. Baumeistru in H. Kobacher. Požarni brambi se dovoli 400 K za adaptacijo potrebnega prostora za dva brambovca. Neka tuja tvrdka je prosila za podelitev koncesije, zgraditev pocestnih vožnih čakalnic. Če se tvrdka zaveže zgraditi tudi eno — stranišče, dobi koncesijo... Odvzame se prepepljavanje premoga vozniku Ševederju od Koroškega kolodvora k vodojdnim kurilnici, ker zahteva za vožnjo mesto doslednjih 12 K 13 K 50 vin. Odslej bode prevajalo premog — mariborsko prevodno podjetje... Prošnji mestne občine za boljše razsvetljavo je doslej ugodila država, ozi. namestnija v toliko, da dobi levi del državnega mostu — 4 nove svetilke. Prošlo se bo še za 4 na desnem koncu mosta. V omeni-

»Gospod.« je povzela, »vaš večrajšnji čin je zelo drzen in zelo lep. Vreči se v takšen mitez in tvegati smrt, da rešite dve neznanki, to je pač čudovito...«

Katarina se je nadejala običajnega lažnivega odgovora: storil sem le to, kar bi bil storil vsak drugi. Zdrznila se je, ko ji je odgovoril vitez preprosto, brez bahavosti:

»Vem, Veličanstvo.«

»Tem lepše, ker vam osebno ni bilo nič onih dveh dam...«

»Res je, Veličanstvo; dami sta mi bili popolnoma neznani.«

»A zdaj veste prej ko ne njiju imeni?«

Sama pri sebi je menila Katarina:

»Zlaže se.«

»Vem«, je odgovoril Pardajan, »da mi je bila čast, braniti po svoji najboljši moči nje Veličanstvo kraljico navarsko in njeno spremljevalko.«

»Tudi jaz vem to, gospod.« je dejala Katarina začudeno. »In vem tudi, zakaj sem vas hotela poznati. Rešili ste kraljico, in kraljice drže druga z drugo. To, česar moja sestrična morebiti ni mogla storiti, hočem storiti jaz. Kraljica navarska je ubožna in njene zadrege so velike. Toda vi zaslužite plačilo za svoje dejanje.«

»Oh, kar se tiče tega, naj bo vaše Veličanstvo brez skrbi: bil sem poplačan po svoji zaslugi.«

LISTEK

M. ZEVAKO:

Srce in meč.

Roman iz francoske zgodovine.

(D dalje.)

»Bil sem ves zmeden, Katarina! Oh, ko bi videli, kako žalosten je bil njegov obraz!...«

Rudžieri je počakal, morebiti v nadi, da zaloti na kraljičnem obličju genotje, pa bodi si še tako neznan. Toda obraz Katarine je ostal podoben ledeni sfingi.

»In takrat,« je povzel zvezdogled in zavzdihnil, »se mi je zasvetila v duši grda misel. Spomnil sem se, kako so mi pravile zvezde, da živi, in vzklil sem v srcu: On je, moj sin!... Ah, Katarina, ne bom vam naštaval misli, ki so drville takrat po moji glavi... Nato sem se spomnil vas! Spomnil sem se nevarnosti, ki vam preti morebiti, in izginilo je vse, vse, vse, razen goreče želje, oteti vas...«

Katarina je napravila eno tistih gest, s katerimi pohvali človek zvestega psa.

»Trepetaje sem se vrnil v gostilno, sp plazil se po stopnicah, dohitel mladega moža in ga videl vstopiti k Pardajanu, od katerega sem prihajal jaz... in vtristnil sem uho h ključav-

nici... Slišal sem ves njiju razgovor in ta razgovor, Katarina, mi je podal gotov dokaz, da je on, najin sin, ki ga je pobrala Ivana d'Albret in ga vzgojila.

Nastalo je mrklo molčanje. Katarina de Medičis je premišljevala globoko.

Naposled je vprašala, kakor da se obotavlja:

»Pa on... ali sluti kaj?«

»Ne, ne,« je dejal Rudžieri živo.

»Za to vam jamčim.«

»Pa kaj dela v Parizu?«

»Gotovo je v službi kraljice navarske, h kateri se vrne zdaj.«

Katarina se je pogreznila zopet v svoje misli. Kaj je snovala v tem trenutku, ko je izvedela, da živi njen sin? Kakšne misli so vznemirjale to mater?

Prerok, ki bi bil dvignil skrivnostni zastor z njene duše, bi se bil morebiti zdrznil od groze.

Zdajci pa je Katarina de Medičis vztrepetala.

»Nekdo trka!« je dejala s tistim groznim glasom, ki je lasten zločincem, zalotenim pri svojem temnem početju.

»Vitez de Pardajan je. Napovedal sem mu sestanek ob deseti uri, in rajno zdaj bije deset v stolpu palače.«

»Vitez de Pardajan!« je ponovila Katarina de Medičis in si potegnila z roko po čelu, gladkem kakor stara slonovina. »Ah, da! Poslu-

šaj, Renat, zakaj pa je šel on k Pardajanu? Mari sta prijatelja?...

»Ne, madam. Prišel se je samo zahvaliti vitez v imenu kraljice Navarske.«

»Torej nista prijatelja?« je silila Katarina.

»Toliko je vsaj gotovo, da se poznata še le od včeraj...«

Bled usmev je zdrknil kraljici po tenkih ustnicah. Rudžieri je streslo.

»Daj, odpri Renat... odpri, prijatelj moj... našla sem opravke za mladega moža. Saj praviš, da je reven, kaj ne da? In da je ponosen? Tako si mi opisal Pardajana, ali ne?«

»Da, madam, beden do siromaštva, ponosen do blaznosti.«

»To se pravi, zmoten razumeti vse in lotiti se vsega. Daj, Renat, odpri mu...«

»Madam, madam! Kakšna misel se poraja v vašem duhu!«

»Oho! Ali se ti meša v glavi? Čuj, že tretjič je potkal najin gost!«

»Katarina!« je zahropel Rudžieri. »Milost! Usmili se mojega sina!«

Kraljica je iztegnila roko in ponovila:

»Pojdi in odpri!...«

Rudžieri se je sklonil pod to ukazujočo gesto in se opotekel proti vratom: ubogal je...

V tistih par minutah, ko je ostala sama, je Katarina de Medičis za-

snovala naglo svoj načrt in si pripravila obraz; ko je vstopil vitez de Pardajan, je videl pred seboj samo žensko z otožnim usmevom, v katerem pa ni bilo niti trohice prejšnje grozote, in vedenjem, ki je bilo sicer ponosno, a nič več visokomerno.

Naklonil se je globoko.

S prvim pogledom je bil spoznal Katarino de Medičis.

»Gospod,« mu je velela ona z glasom, ki ga je znala storiti ako ne prijaznega, pa vsaj prostega tiste trpkosti, ki je delala, da je bil časih tako trd ušesu — gospod, ali veste, kdo sem?«

»Držimo se dobro,« je dejal Pardajan sam pri sebi: »Lagala bo, in jaz moram lagati kakor ona.«

In odgovoril je glasno:

»Čakam, da mi izkažete čast in mi poveste to, madam.«

»Pred kraljico materjo stojite,« je dejala Katarina z veličastno preprostostjo.

Rudžieri je občudoval ta udarec. Pardajan se je poklonil še globlje; nato se je vzravnil in obstal v naivni pozi, ki mu je pristojal čudovito. Katarina ga je motila z napeto pozornostjo. Vitez je nosil svojo lepo novo obleko, ki je dajala njegovemu stasu pravo veličavo. Kazal se ji je v vsej harmonični prožnosti svoje poživajoče sile. Njegov brezgibni obraz brez sleherne radovednosti in čudna trdnost njegovega pogleda sta jako učinkovala na Katarino.

tev mestnega pogrebnege zavoda premoženje, sta voljena Picwler in Misera, v pregledovanje računov Rus in Marko. Temu je sledila tajna seja. — Za »Südmarko«, »Schulver-ein«, naše protestante in slične nemške in pangermanske prireditve ima naša mestna uprava na razpolago vsak čas desetisoče. Za mestno hi-gijeno pa naj skrbe seveda tujci, ki morajo graditi celo — občinska stranišča! Proketo slabo mora presti mestnim financam, da si mestna uprava niti postavljata stranišča že ni več v stanu špogati. Le tako dalje.

Maribor. (Vprašanje nove kope- ti.) Kot se nam zanjuje od verodo- stojne strani, je mestna uprava na tem, da prične že letos graditi novo kopališče. V to sta baže predložena dva načrta, ki pa bosta obremenila občino, čim se vzame enega obeh, veljala silne svote. Oba načrta baže predstavljata moderne, luksurijsne kopeli za one, ki imajo dosti denarja (?), ne pa kopeli, ki bi bile v stanu, zadostiti javnim potrebam vseh, zlasti nižjih slojev. Svote, ki bi bile v to svrhu, baže gravitirale med 250 in 400.000 kronami. Več o priliki, ko se natančneje informiramo. — Glede prostora prevladuje javno mnenje, da bi bilo najumestneje, poskrbeti za javno kopel na prostoru mestne kladnice, koder je stavbišča itd. v izobilju. Vrh tega bi se s tem vsaj delno dvignila rentabiliteta onih prostorov, zemljišč, ki so doslej pač veljale mestno občino stotisoče, a ni- so se dala niti najmanjšega haska. Tu postavljeno kopališče bi ne prekora- čilo mnogo svote 100.000 K, ki jo je volila že pred dvema letoma občins- ka hranilnica. Dvomimo pa, da bi se oziralo na to zahtevo velike večine mariborskih davkoplačevalcev.

Brezice. (Zopet en steber.) Za- pustivši občino in nje blagajno v zelo desperatnem položaju, je pobegnil doslejnji občinski tajnik Schallon. Poneveril je tisoče (natančna svota ni znana, a pravijo, da bo presegala 10.000 K.) občinskega denarja, a vrh vsega ogoljufal tudi naše velike nemčurje za teške tisočake. Ker je bil hud nemško - nacionalen, so mu vse zaupali. Sedaj pa imajo! Našim gosp., štajerskim rengatom cve- tejo že ob začetku leta škandali, v naravnost bujni obliki. Le še več.

Konjice. (Ukraden jelen.) Te dni je zgnil iz lovišča kneza Lichtenstei- na jelen, vreden 400 K, ki so ga imeli za pasmo. Sumijo, da so ga ustrelili divji lovci in odnesli. Bil je izredno lepa žival.

Ormož. (Oskrunkivalec.) Orož- ništvo je naznanilo 16letnega posest- nikovega sina Matija Belška, ker je na smu, da je zlorabljal 9letno M. Z. iz Lave. — Kakor vidite, pričenja klerikalna »vzgoja« tudi pri nas ka- zati sadove...

Sodniki pri Ormožu. (Nečlove- ški sin.) Poselnik Fran Loh in nje- gov oče sta se že dalj časa prepirala radi prevžitka. Sin je očeta že več- krat napadel, tako tudi pretečene dni. Prišel ga je daviti konečno ga je še hotel z neko motiko pobiti, kar pa so preprečili sosede. — Kje ste kle- rikalni vzgojevalci? Žito vam gre prav lepo v klasje!

Maribor. (Svarilo.) Gospodom »kavalirjem« svetujem, da respekti- rajo v isti meri čast drugih kot za- tehtajo to za se. Če bi se tudi v bo- doče izkazali netaktne kot doslej, moral bi poseči po sredstvih, s kolji- mi bi jih naučil v dostojni družbi po- trebnega čuta dostojnosti. — Jos. Steinberger.

Dnevni pregled.

Veselsle in zadnji dogodki v Al- baniji. Veselsle so ustvarile Albani- jo, dale so ji državno obliko, imeno- vale so vladarja, dale nekaj denarja in s tem napravile svojo dolžnost. To delo veselsle je bilo pa nepopolno, neodkritosrečno in vse, kar so velesle delale, so delale proti svoji volji. Avtonomna Albanija se ni prilegala računom tripelentente, ki jo je do- volila samo za to, da zadovolji in od- škoduje trozvezo, posebno Italijo in Avstro-ogrsko. Tripelententi bi bilo na vsak način ljubše, da bi se bilo albansko vprašanje rešilo tako, ka- kor se je že začelo reševati, da bi se naj namreč Albanija razdelila med Grško, Srbijo in Črno Goro. Na zahtevo trozveze se je moralo iz raz- nih razlogov pristati, da se te pa to proti volji zgodilo, dokazujejo sedanji dogodki. Mednarodna kontrolna komisi- ja, ki nadzoruje albansko upra- vo, je naprava, ki ne more ničesar storiti, ker se zastopniki obeh skupin veselsli niso mogli se glede nobene zadeve zediniti. Zastopniki Francije, Anglije in Rusije ne delajo ničesar, temveč le pazijo, da zastopniki tro- zveze ne store ničesar samostojne- ga. Ker pa komisija ničesar ne dela, so pa člani provizorične vlade za- čeli delati. To je pa po mnenje enega dela evropske javnosti — veleiz- daja. Albanski ministri so začeli de- lati za mohamedanskega kneza proti

protestantovskemu knezu. Če ima pri tem kakšna veselja svoje prste vmes, to je težko reči, če jih ima, jih je skrila za Turčijo, ki javno nastopa za Albanijo. »Veleizdaja« se ni po- srečila, in »veleizdajalčki« so obso- leni na smrt, odličnjaki so to pot še sečno odnesli pite. S tem je pa Al- banija pljunila v obraz svojim spo- četnikom, ki se morajo sedaj prav truditi, da ne bodo osramočeni. Zato so celo zadevo uredili po ev- ropejsko: vojno stanje, proti revolu- cijii postavijo vojsko. Tako si nam- reč na Dunaju žele; tripelententi je pa kaj malo mar, kaj se zgodi tam doli in zato še ni tako gotovo, kaj se ukrene in če se okrene vse, kar bodo na Dunaju, v Rimu in v Berlinu želeli. V Albaniji vlada prav zago- netno stanje, toda vsled neednosti Evrope, bo to še dalj časa trajalo. (Obzor.)

Rusija ob koncu leta 1913. »No- voje Vremja« prinaša o politiki Ru- sije v pretečenem letu sledišo sli- ko: Ruska »politika miru« ni znala preprečiti vojne med balkanskimi za- vezniki. Pravi junaki niso bile arma- de zmagovalcev, temveč sposobni diplomati. Avstro-ogrski ni izgubila niti kapljice krvi in je zmagala. Raz- bila je balkansko zvezo z ustvarit- vijo Albanije. Rumunija tudi ni pre- lila niti kapljice krvi in vendar je po- stala odločujoč faktor nad usodo bal- kanskih narodov in za svojo miro- ljubno delovanje si je vzela bogati del bolgarske zemlje. Nemčija je do- bila v svoje roke ključ do ruskega morja. Vsi drugi so profitirali, le Rusija je izgubila in si nakopala sov- raznikov. V Belgradu in v Sofiji je moralno brez moči. Ker je hotela Ka- valo za Bolgare, je Grška proti njej. Delala je na to, da dobe Bolgari Drinopolje, za to je vzbudila neje- voljo Turčije. Ker je v obeh slučajih odnehala je bila posledica ta, da je vzbudila v Turčiji in v Bolgariji ne- zaupanje v rusko moč. Ker je ostala napram Rumuniji, ko je vdrila na Bolgarsko, malomarna, je dosegla to, da so Bolgari pozabili na vse po- pore, ki so jih imeli od Rusije, v Ru- muniji pa s tem tudi ni ničesar pri- volila, kar najbolj označuje okolnost, da sin rumunskega prestolonasledni- ka služi v ruski gardi. Trozveza se je v preteklem letu pokazala edino in enotno, delujočo po gotovem na- črtu. Drugače je bilo s tripelenten- to. Rusko zunanje ministrstvo ni znalo izbrati podpore Francije in Anglije, ki sta bili na razpolago, toda pod pogojem, da ruska diplomacija pove meje svojih zahtev. V tripelen- tenti ni bilo edinstvi, to kaže nemška vojna misija na Bosporu, kljub kateri se razmere med Nemčijo in Rusijo niso poslabšale. V Perziji se širi Nemčija in nemški vpliv. To je pro- fit ruske politike v minulem letu.

Telečja klerikalna storija. Ve- černik »Češkega slova« piše pod tem naslovom: Komična storija revice, ki je potila kri. Naš najboljši češki sa- tirik Neruda pripoveduje v enem epigramu o devici, ki so jo sramež- livi češki literarni kritiki, varujoči devišstvo češke literature dali pod pokrivalo in pod katerim so kurili, da bi jim rodila. Devica ni rodila, devica je umrla. »To veselje so pa go- spodje le imeli, da jim je devica ostala.« Klerikalna devica iz Vodice je to reč enostavnejši napravila. De- set mesecev krimanala. Slabejšo bo z sveto rimsko cerkev z to njeno naj- novejšo neuradno svetnico in pri- viačnostjo. Koliko ubogim ljudem, katerih je nebeško kraljestvo, so se vsled tega najnovjšega klerikalne- ga švinda sv. Johance in njene — telečje krvi odprle oči. Stori-ja kranjs- ke device, ki poti telečjo kri je nov dokaz stare resnice, da je življenski vir klerikalizma človeška zabitost. Ta strašna nerazumljiva zabitost, ki je razžaljenje človeške eksistence. Tu konča Darwinova teorija o po- stanku človeka iz živali ker bi se le nekoliko dostojna žival lepo zahva- lila za takšno — potomstvo. Zgodo- vina kranjske device, ki je potila te- lečjo kri, je res zgodovina — tele- čja. Neumen kakor tele, se pravi: Klerikalna devica si ni mogla izmi- sliti boljšega simbola za negovanje klerikalizma, kakor — telečjo kri. Če človek čita klerikalno storijo, ka- kor Johanca iz Vodice, ki je potila te- lečjo kri — in podobnih storij je cela vrsta — tedaj more spoznati strašno enostavnost sredstev, ki jih porablja klerikalizem za svoj obstoj. Proti kompliciranim, v velikih bojih duha izvojevanim sredstvom kulture po- stavi enostavno — telečjo kri. Vsak mesar mu jo da za vinar, kolikor jo rabi. Nekateri celo zastoni. Poznam mesarje, ki spuščajo telečjo kri na gnoj. Klerikalci jo spuščajo za drag denar v človeške možgane in žepa. To so tiči, ti klerikalci. Telečja kri svete Johance tudi dokazuje, da je klerikalna armada enotno telo. Brez nians in brez desnega in levega krila. Ima le svojo sredino in v njem neko- liko ciničnih prefriganih trgovcev. Ostala masa, grozna in uboga vsled svoje slepote, je masa kupujočih in plačujočih strašen davek s človeške

zabitosti tem ciničnim trgovcem s svetinjami. In blago je telečja kri, prodajana telečjim možganom. Boj proti klerikalizmu bo tako dolgo te- žak, dokler se bodo človeški možga- ni morali bojevati z možgani — te- lečjimi. Ko postanejo s teh možganov človeški možgani, takrat pače klerika- lizem kakor od strele zadet. Ta proces — počlovečenje telečjih mož- ganov se vrši sicer počasi, toda — napreduje. Včasih dela tudi skoke- če najde srečnega apostola Devica Johanca je takšen apostol. Ona je s svojo telečjo krvjo očistila oči ne- posameznikom, temveč celim ma- sam. Telečja kri vbrizgana v telečje možgane je učinkovala kakor — protistrup. Ozdravila je in zacelila kle- rikalno zastrupljenje. Če bi bil jaz sodnik, bi ne prisodil Johanci deset mesecev kriminala. Nasprotno: pre- nji-ja za širjenje kulture in prosvete. Premijo za najtežjo operacijo na svetu: za zamenjavo človeških mož- ganov za možgane telečje. Ker pa ni- sem sodnik, temveč žurnalst in ker svete Johance ne morem plačati, pa zahvaljujem izdajateljstvo »Čude- ža«, da je ovekovčilo v češkem za- grinjalu storijo klerikalne device, ki je potila telečjo kri. In češki javnosti toplo priporočam to telečjo storijo, obžalujem samo, da me je prehitela slava — policija. Ta je namreč pre- povedala razširjenje reklamnih pla- katov in prodajo »Čudežev« v trafika- h. Kdo bi se mogel izmisliti boljše — reklamo? Celo praški policijski aparat od pete do glave imam že zdavnaj na sumu, da je ta — tajni narodni socialist. Njena reklama je imela že sedaj takšen uspeh, da se je en dan prodalo »Čudeža« — štiri- tisoč. Na zdar! Zamašek.

Boj proti tango in proti modl. »Osservatore Romano« objavlja o- krožnico rimskega vikariata pastir- ski duhovščini. Okrožnica izjavlja, da povzroča tudi v Rimu svoboda ča- sopolisja, gledališča in mode vedno večje pregreške proti javni in zaseb- ni morali družbe. V Rimu namera- vajo zdaj uvesti tudi tisti čez morje zanešeni ples tango, ki po svojem imenu in izvajanju zelo žali čut sra- mu in ga je veliko cerkvenih knezov tudi v protestantskih deželah obso- dilo. Dušnim pastirjem okrožnica na- roča, da naj v obrambo krščanske dostojnosti svoj glas dvignejo in ve- rniške odvračajo od novo poganškega počenjanja. Okrožnica končno izraža upanje, da se rimski verniki združijo v boj proti nemoralnosti v vsa- krši obliki. — Vprašanje je, če bo ta okrožnica kaj pomagala. Moderna družba gre preko takih pritožb. Zna- no je, da se ravno zdaj vrši v Pari- zu veliki kongres plesnih učiteljev, ki se posvetujejo o tem, kako bi se dalo novim plesom najlepšo obliko. Kle- rikalni moralisti vidijo v vsakem ple- su nemoralnost in poljuhanje — re- snica pa je, da imajo gotovi ljudje, ki na ples od daleč gledajo, mnogo bolj nemoralne in grde misli, nego plesalec in plesalka, ki mislita bolj na godbo in na ples, nego na take stvari, ki jih v plesu vidijo gospodje, ki sploh ne plešejo.

Kaj ni v soglasju s poštenostjo krščanske žene. Vsi belgijski škofje, na čelu jim kardinal nadškof Mer- cier, so izdali skupno pismo, v ka- terem izrodko sedanje ženske mode obsojajo. Sedanja moda ni v soglasju s poštenostjo, za katero mora kr- ščanska žena stremiti. Tudi plesi, gledališča, kino in čitanje modernih knjig povzroča nevarnost. — Torej krščanske žene pozor na nevarnost. Slovenci smo belgijske škofo prehi- teli: proti modi se je oglasil škof Karlin, proti plesu škof Jeglič, proti kino dr. Susteršič, proti gledališču deželna cenzura, proti modernim knjigam škof Jeglič, ki je še v 20. sto- letju dal knjige sežigati. Upati je, da ostanemo strogo moralen narod, ki bo javno pljuval na moderno ne- moralnost, zraven pa bo romal v Vodice, njegovi zastopniki pa se bo- do zabavali na najmoralnejši način na cesarskem Dunaju.

Občinski svet ljubljanski bo imel v sredo, dne 27. januarja 1914 ob 8- stih zvečer v mestni dvorani izredno sejo. Dnevni red: Ponovno posveto- vanje o županovih poročilih o poso- jilih mestne občine ljubljanske in njih uporabi ter o dolgovih mestne obče- ne v razne občinske zaklade. — Ker je za nekatere točke tozadevnih na- svetov v smislu § 57. občinskega re- da potrebna kvalificirana večina, vabijo se vsi p. n. gg. občinski sve- tovalci, da se seje zanesljivo udele- že ter se opozarjajo na določila § 58. občinskega reda.

Zanimiv razgovor med 1. in 2. inštanco. V sredo zvečer po za- striški justico slavno končani ob- ravnavi Rosman — Golija sta se ne- kje sešli skupaj prva in druga in- stanca. Zunaj je mrzel vrag razmeta- val svoje bele cunje raz sebe, da je bilo celo na glavnem trgu do kolena snega. Notri nekje na gorkem pa se je raznel med prvo in drugo inštan- co sledeči razgovor: Ljuba 2. inštan- ca, tako je 1. inštanca vpeljala svoj govor, kako si v tem slučaju mogla

mene tako na glavo postaviti. Pa ne samo mene, ampak celo pravdo, celo »pravico« in tudi samo sebe. Kaj, je zavpila druga inštanca, ti boš meni kaj očitala, ti, pa tiii! Mar nisi ravno ti tista, ki e nas v tako luč spravila? In ali nisi ravno ti tista, ki se je sama s seboj skregala? V prvi brez na- sprotnih prič obsodiš človeka, ker smatraš besede »marš ven« za raz- žaljive. Tedaj še nič ne veš, da če bi bil Golija take besede tudi res rabil, ne spada pod našo kompetenco. V drugi pa daš za prvo razsodbo ve- ljavnim pričam — redka izjema v pravosodju — in postaviš na vrh tvo- jih razsodbi še to krono, da Golija sploh ne more biti pri nas obsojen, tudi ne bi bil res kaj takega zaslužil. In s takima dvema drugo drugo po- bijajočima razsodbama si upaš nam kaj očitati? Bežimo! — Ja, veš ljuba druga inštanca, saj bo res treba pred taboj bežati, če misliš še dosti takih razsodb razglašati, kakor je bila ta Rosman — Golijeva. Če se tupatam jaz motim, mi ni toliko zameriti. Jaz obstojim iz samega sebe. Imam vča- siah po 10 in še več obravnav eno do- polne. In naši ljudje v tako hitrem času ne morejo vse iz sebe zblebe- tati. To pride še le po razsodbi prav do izbruha. Na obeh straneh, no, jaz tudi priznam, da sem se v tem sluča- ju — vzreala. Če ima en sam človek toliko dela, nima časa misliti, kako je kako reč pred meseci obsodil in utemeljil. Ampak ti ljuba druga in- stanca. V sv. Trojici so samo trije, v tebi so pa kar štirje zapopadeni. Kar se eden zmoti, ga lahko drugi, tretji popravi. Tudi si daš za take važne slučaje več časa kakor jaz. Jaz le skrbim, da stvari čim preje stran spravim, ker sicer kam pa pridem. Vsaj pri tem našem dobrem vernem ljudstvu že tako komaj izhajam. Me- ni je bilo pri vseh drugih skrbih tu- di na tem ležeče, da ne bo preveč stroškov, naj že propade Peter ali Pavel. Ampak, ti, tiii, ljuba druga in- stanca. Kakor zdaj že novomeški vrabci po sneženih strehah čivkajo, sta vsaj dva izmed vas že naprej bila prepričana, da Golijve besede »marš ven« ne morejo biti kaznjive. In vendar si za to razpravo dopu- stila dokaz skoraj za pol sto prič. Ali se ti nič ne smili naš župan? Za- doščanja mu, kakor veš, tako nismo smeli dati (—kako? so mene po pra- vici pisano gledal, ko sem mu ga po svoji dobri vesti dala), zdaj naj revež pa še toliko stroškov trpi. No, in kaj je ves ta rumel prič pomagat? Za Rosmana nič drugega kot več ne- potrebnih stroškov. Nazadnje ste le vendar rekli, da Golija s svojim (med nama rečeno res surovim nastopom) župana ni razžalil. No ja, kar lepo se delaj ti ljuba prva inštanca. Če tudi ni s 2 tucatomi prič Rosmanu nič po- magano, eno, pravzaprav dveje pa smo le dosegli tudi za Rosmana. Pr- vič je čez 20 prič potrdilo, da stoji tvoja druga razsodba glede dejanja samega ravno tako na slabih nogah, kakor pričevanje klerikalnih prič. Drugič pa je oproščen Golija dobil po strani še hujši udarec, kakor če bi bil obsojen. Kajti zdaj bodo tudi pri deželni vladi vedeli, koliko sme- lo ceniti Golijev zagovor pod njego- vo službeno prisego.

Razsodba sodišča glede moril- ca Hopfa. Znani morilec Hopf, o ka- terem je »Dan« že poročal in ki je bil obtožen, da je umoril svoje tri žene, dva otroka in stariše, da bi se polastil visoke zavarovalnine na živ- ljenje, je bil dne 17. t. m. obsojen od porotnega sodišča v Frankfurtu ob Meni na smrt, na petnajst let pri- silne delavnice in na izgubo vseh državljanskih pravic. Porotniki so vprašanje glede umora in morilnega poskusa glede prve in druge in tretje žene ter obeh otrok potrdili glede umora njegovih starišev pa zanikali.

Raz hlev je padel. Janežič Fran, 68letni hlapec iz Lanišč pri Šmarju pod Ljubljano je padel te dni raz hlev in se je na glavi težko poško- doval.

Brat ustrelil sestro v roko 13- letni dninarčin sin Franc Žum iz Voklega pri Kranju je te dni ustrelil po nesreči svojo 11letno sestro Ma- rijo v levo roko, tako da je deklica zadobila težko poškodbo.

Po stopnicah je padla in si po- škodovala levo nogo. 58letna prev- žitkarica Baloh Terezija iz Koroške Bele je padla te dni po stopnicah ta- ko nesrečno, da je zadobila na levi nogi znatne poškodbe.

Levo nogo si je zlomil. 46letni delavec v papirnici v Vevčah Erbe- žnik Ivan, doma iz Zgornjega Kašlja se je te dni pri delu ponesrečil. Zlo- mil si je levo nogo.

Z nožem si je odrezal palec. 18 letni sedlarski pomočnik Ivan Svog- ar si je te dni v Zagrebu odrezal palec leve roke.

Ogenj. Dne 13. t. m. je izbruhnil ogenj v kajži Petra Stareta iz Koli- čevega pri Podrečju. Domači so se vzbudili še le tedaj, ko je bila hiša že vsa v plamenih. Kažja je pogore- la, ravno tako tudi gospodarsko po- slopje, ki se je nahajalo pri viši.

Interesantna najdba v Redlovi zapuščini. Pri dražbi zapuščine pol- kovnika Redla nesrečnega imena je dobil neki praški gimnazijec tri za- jove filmov. Na enem zavojcu je bil negativ nekega dokumenta, ki je bil podpisan z imenom prestolonasled- nika. Ta dokument je bil namenjen samo za kornega poveljnika in za šefa generalnega štaba. Kornu po- veljstvo je oni film kupilo in ga po- slalo vojnemu ministrstvu.

Roman ljubezni. V cerkvi sv. Aleksandra v Varšavi je bila dne 17. t. m. poroka gospodične pl. Zaleske s španskim milijonarjem Meso. Tale Mesa je svoj čas gospodično Zalesko ugrabil, kar je vzbudilo veliko sen- zacija. Ko se je novoporočeni par vr- nil v hišo starišev, je mati mlade že- ne nenadoma izginila. Pustila je pi- smo, v katerem so bile napisane tele besede: »Kot poročno darilo ti žrtvu- jem svoje življenje«. Vkljub vsemu poizvedovanju še niso našli doslej stare gospe.

Boj z orožniki za otroke. V vasi Rozhrani na moravskem krasu ima- ta zakonska Blašek majhno, revno kočico. Blaškova se živita od dneve, toda še bolj od beračenja svojih treh otrok, ki jih pošiljata po celi okolici prosjačiti. Stariši teh otrok so popol- noma udani žganju in razumljivo je, da so njih otroci prenašali ne le gro- zno bedo, ampak tudi pravno po- kvarjenost. Za te otroke je poskrbelo širotnsko društvo v Kunštatu in jih dalo vzgojiti. Otroke so sprejele tri učiteljske rodbine, ki so se trudile, da dobijo otroci lepše nazore in se ob- varujejo pred pokvarjenostjo. Te rodbine pa so imele neprestane si- tnosti od starišev otrok, ki so videli v celi stvari nasilno dejanje in ki so go- vorili, da si ne pustijo ugrabiti otrok. Pretekli teden sta šla zakonska Bla- žek v Kunštad in Letovice, kjer se vzgojujejo njuni otroci. Slednjič se jim je posrečilo prignati svoje otroke zopet nazaj v brlog. Sedaj je nastalo pogajanje med otrokovimi stariši in med vzgojitelji. Toda brezsrčna člo- veka sta zahtevala veliko svoto de- narja za odkup otrok. Slednjič je pri- šla cela zadeva pred sodišče, ki je ukazalo orožništvu, da pripeljejo otroke nazaj k vzgojiteljem. Orožni- ki so prišli k Blaškoveemu brlogu in so začeli izlepa starišev prigovar- jati, naj jim dajo otroke. Blaškova pa sta se zabarikadirala z velikimi kamni in sta rekla, da ne dasta svo- jih otrok. Slednjič je nečloveški oče tudi zagrozil, da rajši ubije svoje otroke, nego jih prepusti orožnikom. Orožniki so nato obstopili kočo in vnovič začeli Blaškovi prigovarjati toda brez uspeha. Nenadoma pa je začel Blašek skozi luknjo, ki je bila mesto okna, metati na orožnike veli- ke kamne. Nastal je obupen boj za otroke. Slednjič se je orožništvu po- srečilo vlomiti v bašto in roditeljska iztrgati otroke. Blaška, ki je bil v boju z orožništvom ranjen, so ukle- nili in ga z ženo vred izročili sodi- šču. Otroke so dali zopet nazaj vzgo- jiteljem. Boj orožništva z Blaškovi- ma je trajal skoro celo noč.

Samomor drogerista. Dne 17. t. m. je popil v samomorilnem namenu 49letni Franc Rukovsky iz Prage ve- liko dozo veronala in morfija, nakar je seveda umrl. Vzrok samomora do- slej še ni znan.

Nesreča v mlinu. Velika nesreča se je pripetila te dni v mlinu F. Weis- nerja v Zagharthah v Šleziji. Mli- narjevega sina, 17letnega Karola je zgrabil med delom transmisijski jer- men in ga treščil s tako močjo ob strop, da si je deček obe nogi popol- noma zlomil. V brezupnem položaju so ga prepeljali v bolnišnico.

Cela rodbina se zadušila z ogli- kovim plinom. V Kromerizu se je za- dušila v noči od torka na sredo cela rodbina Holubničkova, ki je štela pet članov. Pr noči so si dobro zakurili v sobi in da se ne bi toplota razka- dila, so »apri cev v dimnik. Plini so imeli z. do prost vhod v sobo in tako se je zgodilo, da se je cela rodbina zadušila.

Dva dečka zmrznila. Dne daleč od vasi Grunbacha sta te dni zmrznila dva dečka v starosti dvanajstih let. Pekovski mojster Glauber je poslal fanta s kruhom, da bi ga raznesla na- ročnikom v okolici. Ker je nastal medtem grozen snežni metej, je po- sal pek za njima hišnika, ki ju je pa zastoni iskal in se brez uspeha njih vrnil domov. Sele naslednji dan so poleg ceste, kamor sta se fanta skrila našli truplo obeh dečkov v grmovju pred burjo. Brezsrčnost peka, ki je poslal uboga dečka s težkimi koši v mrzli snežni metej se splošno ob- soja.

Plemenitaš obsojen radi tihotap- stva. Pred nekaj dnevi je policija aretirala na Kraljevih Vinogradih pri Pragi Güntherja plemenitega Königs- marka, ker je bil ovaden, da je prišel v Prago posredovat vtihotapljenje cukarina iz Švice. Pri aretirancu so našli osem kilogramov cukarina in zato so ga izročili sodišču na Kra- ljevih Vinogradih. Sodnik je plemen- itaša obsodil po § 6. in 7. zakona o živilih. Pred sodiščem je plemeniti

Königsmark izpovedal o sebi, da je bil častnik pri ulanskem polku na Pruskem, da pa je moral izstopiti iz službe vsled velikega uživanja alkohola in radi dolgov. Njegova rodbina ga ni več smatrala za svojega in pl. Königsmark je odšel v Svico, kjer ima stanovanje. V Prago ga je baje poslala tovarnarka Tomova in mu je dala naslov nekega gospoda, katerega naj bi dal cukerin in stopil z njim v ožje stike. Sodnik je plemenitaša obsodil na dva dni zapora.

Ljubljana.

— Okrajni šolski nadzornik Maier. Pred letom ste o nadzorniku Maierju poročali take stvari, da je kar moral zbežati in iti na dopust. Po posredovanju nekaterih njegovih prijateljev ste naenkrat bolj ustavili, ko je bil že skoraj dobojevan. S tem ste napravili naprednemu mestnemu učitelstvu in šolstvu neizmerno škodo. Tak nadzornik, kakor je Maier, mora za vsako ceno izginiti s površja, ako hočete, da šolstvo v Ljubljani popolnoma ne propade.

— Kako nadzornik Maier kvalificira učitelje. Pred leti je nadzornik Maier potem mestnega šolskega sveta poslal najboljšim učiteljem, koji so se njemu zamerili, grajalne dekrete. Slomškarju Simonu in P. Gorjupu je pa izposloval priznanke. Ko je pa prišel nadzorovat obrtne nadaljevalne šole višji obrtni nadzornik, je pa gosp. nadzornik šolskemu svetniku Šubicu naročil, da Simon in Gorjup ne smeta več poučevati na obrtni nadaljevalni šoli, ker nista sposobna!

— Labernik najboljši učitelj! Kakor ste poročali, je bil Labernik zato preko terno predloga imenovan ker je bil izmed vseh prisiljen »najbolje kvalificiran«. To je pač le predpustna šala klerikalcev. O Laberniku trdijo sami Slomškarji, da je kot učitelj trikrat podčrtana ničla. Kdor je bil pa z njim v tečaju za obrtne nadaljevalne šole, je pa sam vitne nadaljevalne šole, je on naravnost reva. Izmed del, da je on naravnost reva. Izmed vseh obiskovalcev je bil ravno on najslabši. Radi svoje duševne omejenosti se je naravnost smilil drugim tovarišem. Kar se pa zagriznosti tiče, je pa on eden prvih Slomškarjev, to pa zato, ker je bil prva leta sam popolnoma brezverec. Take ljudi toraj priporoča Maier!

— Kje so pa razni fondi pri deželni blaginji? Kako je bila prejšnja protiklerikalna večina deželnega odbora in zbora previdna in pravična, da je varčevala z deželnim denarjem in ga kupčila, mesto da bi ga bila za potrebe in koristne naprave porabljala, se vidi še le zdaj! Komaj so se klerikalci požurili pririli do blaginje polnega korita, so začeli žreti in razsipati kakor klestijo miši žito. Takoj prvo leto je bil deficit, za tem pa vsako leto večji, za tem so se začeli izrabljati pa z različni fondi, ki jih zdaj že nikjer ni več in lani so se lotili celo melioracijskega fonda, da jih ima zdaj vlada v škripih. In taki ljudje naj bodo nadzorstvena oblast? Pokažite vi deželne fonde in drug zapravljene denar, potem revidirajte, če ste sploh sposobni za to!

— Kako je s tistimi 7000 kromami? »Slovenec« pravi, da je laž, da bi bil dal škof Johanci 7000 K. To je treba tako razumeti: škof je, kakor je izpovedala neka priča, obljubil dati Johanci 7000 K. Znano je namreč, da škofu primanjkuje denarja. Škof torej ni dal 7000 K, ker obljubiti in dati je preveč.

— »Slovenec« si sam ugovarja, ko piše, da škof ni verjel v Johancine čudeže. Dokazov za to smo navedli že preje dovolj. »Slovenec« pa trdi, da škof ni bil prepričan, na koncu pa pravi, da je imel dekle za prepošteno, da bi mogla uganjati take sleparije. Torej je vendar le verjel.

— Zaupnik liberalnega časopisa je bil baje Franc Eržen, ki je bil te dni bsojen zaradi zapravljenosti na 5 mesecev ječe. Tako piše »Slovenec« in pravi, da je to zadostno za Kregarja. »Slovenec« je pozabil povedati, da je bil Eržen prej »zaupnik« nekoga drugega...

— Kakor slišimo, bo v soboto flotenferajski ples v Ljubljani. Če bi šli Tržičani, Celjani ali Mariborci na flotenferajski ples, bi jim očitali, da so slabi Slovenci, češ naj bi raje plesali za C. M. D. Rodoljub v Ljubljani pa mislijo, da jim ni treba narodnosti — in slovenska inteligenca bo zopet enkrat srečno v nemški družbi. Namesto tega plesa bi bil pač lahko ples za C. M. D.

— Papež in kardinali pa — »Tango«-ples. Rimski papež in njegov kardinalski kolegij so nastopili proti novemu plesu, češ, da je nemoralen in skrajno pohujšljiv, ker se moški in ženska baje preveč drug drugega med plesom »tiščita«. — Ko bi papež raje prijel za ušesa ljub-

ljanskega knezoškota Toneta Bonaventuro, ki pohujšuje mlade ljudi s tisto svojo rdečo brošuro »Ženinom in nevestam«, in tiste presite in prepice mlade fajmoštre in kaplane, ki pohujšujejo na prižnicah in v spovednicah mladino, da pametni in skrbni starši svojih otrok že sploh v cerkev več ne pustijo! Razboriti duhovni narede v cerkvi več pohujšanja kot deset novih plesov. Altrioche Tango. To je še angelski ples proti plesu nekaterih duhovnov po — farovžih! Punktum!

— Biseri klerikalne stranke v Mostah. Sodomom in Gomoro so napovedali klerikalci vsem tistim, ki ne bodo uklonili svojega tilnika brezpogojno in se vdali klerikalcem. Tako so sklenili klerikalni mogotci katoliške morale na čelu jim poslušali mošćanski župan. Oražem Joža je mislil, ko je prišel po milosti božji na županski tron, izgnati njemu neljube osebe iz občine. Ta nekronani kralj in nositelj krščanske morale se je spravil najprvo nad koruznike na Selu. S tem je hotel pokazati svojo nemajmno moč in veliko ljubezen do svojih pristašev. Ko je potem prišla Černetova afera, se je pokazala njegova moč v pravi luči. Fanatični klerikalce Karpe Franc je denunciral odličnega naprednjaka Černeta gostilničarja v Mostah, da se je ta izrazil, da Oražem slepari in molze obžigajo. Temu fanatičnemu kmetu iz Most ni šlo v glavo, da bi bilo to res. Šlo mu ni za osebo Oražma, ampak je hotel rešiti stranko h katereji pripada Oražem. Oražem je tožil, obnavljal je pokazala, da je Oražem sleparil na drobno in debelo. Oražem in njegova edina katoliška S. L. S. je bila obsojena. To njegovo perilo se je pralo še pred deželnim sodiščem. No. In gospodje pri deželnem sodišču so tudi to rekli, da je Oražem goljufal. Na to pa pride druga afera. Orehek in Wostner sta bila obsojena zaradi volilne sleparije. Oba sta strastna agitatorja S. L. S. Sedaj pa pride zopet na vrsto najbolj umazana Oražmijada, ki ji skoraj ni para. Oražem je zalezoval Bučarjevo ženo in s tem grešil zoper čisto in deveto božjo zapoved. Ker se je njen mož Bučar zavzel za svojo ženo in razkrinjal katoliškega mogotca so deželni kristjani se zavzeli za Oražma in vrgli so Bučarja in njegovo družino v sredi zime brez sredstev na cesto samo za to, ker ni bila pokorna, in ker ni hotela grešiti zoper zapovedi božje. K temu se je v zadnjem času približal še Makovec Fr. Kot zvest pristaša edino katoliške S. L. S. je bil tudi čuk. Hodil je za procesijami in delal parado iz svoje črkrsko uniformo, zraven pa kradel kakor sraka. Župniku Petriču pač ne koristi veliko, da je prišel z Najsvetejšim na volišče. Saj bodo šle za procesijo kmalu same srake. To so biseri S. L. S. v Mostah.

— Moste. Deželni odbor je dal za šolo v Mostah podpore 1000 K. To je torej tista obljubljena podpora, ki so jo klerikalci pri zadnjih občinskih volitvah obljubovali. To je dar dr. Šusteršiča za častno članstvo občine Moste. Nam se le čudno zdi, da je deželni odbor dal za šolo podporo ob času, ko je moral Oražem plačati obresti od svojega dolga, ki znaša 91.411 K. Obresti od dolga znašajo po 6% 5484 K 66 v. na leto. Govori se, da bode Oražma vzela noč in da nikakor ne more več izlesti iz svojega obupnega položaja. Moščani se ne bodemo jokali za njim.

— Selo pri Ljubljani. Moščanski župan Oražem se je nekoč izrazil, da mu liberalci odjemljejo kredit Oražmu bi mi boljše svetovali, ako si želi kredita. In sicer takole: Kadar kupuje poljske pridelke, naj jih tudi ob času plača, naj se ne pusti vedno tiritati, še lepše plačuje pri mesarjih meso ali pri peku kruh. Drugi odjemalci plačujejo navadno mesečno, tega pri Oražmu ni. Na kruhu vedno nazaj zaostaja s plačilom, meseca novembra 1913 104 K, decembra 100 K in sedaj se zopet nabira za januar 1914. Ali bo treba zopet tiritati že za pretečena dva meseca? Potem pa hoče imeti še kredit.

— Glas naših mater. Naša modra šolska uprava skrb in se trudi šolski mladini v zdravstvenem oziru pomagati. — Preskrbela nam je šolske zdravnike, čuje se tudi da bo v higijeničnem oziru lep napredek, toda žal če se pusti za par korakov naprej, pridejo že črnuhi in jo potisnejo za 100 nazaj. Komaj je bilo našim malčkom olajšano nekoliko glede šolskih mašč, že hočejo hinavski farizeji zopet naprtiti nedeljske maše, da bi v tej hudi zimi prežebali otroci po mrzlih cerkvah po cele ure. — Znano je, da ravno hčere onih mater tercijalk najprej zaidejo na slaba pota, ki so bile v otroški dobi pitane s samo hinavsko pobožnostjo. Pozneje so taka dekleta delomržne in se preživljajo s »postranskimi zaslužki«, če so pa v boljših razmerah pa varajo svoje može, zapravljajo njihovo premoženje in dobro ime. Čemu ste tu šolski zdravniki? Vaša

dolžnost bi bila varovati mladino pred tako abotnimi naredbami kakor so skupne nedeljske šolske maše. Matere spametujte se. Ne izpostavljajte svojih otrok boleznim. Mi trpimo z bolnim otrokom, žalujemo če nam ga smrt ugrabi, a duhovnik se smeje, ker ima pri tem zaslužek.

— Iz pisarne slovenskega gledališča. Kot odgovor na različne vesti, ki krožijo po mestu, o ustavi plač in odpustu dramskega oboja, izjavlja podpisana uprava, da so iste samo v toliko istinitne, v kolikor je potrebno, da se zasigurajo domačemu ensembli gaže tudi za mesec marec t. l.; le v tem slučaju, ako bo obisk slovenskega gledališča od strani občinstva v bodoče ostal tako nepovoljen in maloštevilen, kakor je bil v prvi polovici meseca januarja, bi se moralo igralsko oboje skrajšati na prvotno število. Vodstvo slovenskega gledališča je, prizadevaje si po možnosti ustreči občinstvu, izpopolnilo dramsko oboje, kar je seveda imelo za posledico, da so gaže narasle od 1. nov. 1913 do 15. januarja 1914 za 1300 K mesečno, v kojih pokritje pa nikakor ne zadostujejo — po odbitku sorazmernih visokih dnevnih stroškov — neznatni dohodki dramskih predstav in subvencija ljubljanske mestne občine. V pojasnilo repertoara: Sedanje deficite literarnih del »Tekme«, »Očeta«, »Sveta«, »Ljubimkane«, »Revečka Andrejčka«, »Brata Martina« in »Sladkostij rodbinskega življenja«. Uprava mora tudi v bodoče gledati na to, da spravi v sklad blaginjo in umetniške zahteve inteligentnega gledališkega občinstva, katero pa žal ni polnilo gledališča pri predstavah, ki so bile uprizorjene samo zanj, nič manj pa se mora ozirati tudi na želje in zahteve širše publike, kateri služi gledališče sicer le v zabavo, toda katera edina omogočuje upravi pokrivali materialne deficite predstav, namenjenih za literarne kroge in inteligenco. Več o slov. gledališču koncem sezone. — Borštnik.

— Na mnogostransko zahtevo se ponovi v četrtek dne 22. januarja krasna Schönherjeva komedija v 3 dejanjih »Zemlja«. Igra je dosegla ob prvi uprizoritvi najlepši uspeh in nudi občinstvu največji umetniški užitek. V ulogi starega Kremenca nastopi zopet g. Borštnik. Delo je umetniško dovršeno, o njegovi vsebini so obširno razpravljali in poročali vsi naši časopisi.

— Gostovanje hrvatske opere v Ljubljani. Dne 27. t. m. se uprizoni operetna noviteta »Poljska krlj«, ki jo je uglasbil češki skladatelj Oskar Nedbal. Glavne vloge poje gospa Irma Polakova in gđ. Mićka Zilčarjeva, g. Zv. Strmac, g. Al. Binički in g. Arnošt Grund. Dne 28. t. m. pa se poje velika Verdijevega opera »Rigoletto« z g. Vuškovićem v naslovni vlogi, g. Lowczyńskim kot vojvodo, ga. markizo de Strozijevo kot Gildo, gđ. Valentijevo kot Madaleno in g. Lesičem kot Sparafucile. — Pripominjamo, da je »Poljsko krlj« nakupilo za Ljubljano tukajšnje nemško gledališče, ki je predstavilo za 27. t. m. dovolilo hrvatski operi na osebno posredovanje skladatelja O. Nedbala.

— Oskar Nedbal: Poljska krlj. Dne 27. t. m. se uprizoni v Ljubljani prvič ta nova opereta, s katero je Čeh Nedbal porazil vse dunajske židovske operetne fabrikante. »Poljska krlj« je »šlager« sezone, in Karlovo gledališče igra to opereto vsak dan že 3. mesec. Oskar Nedbal je pokazal, da je mogoče napisati tudi opereto umetniške cene. Dne 14. t. m. je bila premiera v Zagrebu. Dirigiral je avtor sam. Zlasti je pohvalil go. Irmo Polakovo, češ da Dunaj nima boljše subrete. Če ne ostane Nedbalova nova opereta osamljena, potem pomenja novo ero naše operete, ki nadaljuje nit dobre stare operete in jo bogati z modernimi elementi. »Poljska krlj« se odlikuje z glasbo in z libretom jako ugodno od plitke moderne plesne operete in se sme imenovati smerodajno za nove operetne komponiste. Tudi v »Poljski krlji« se pleše, a plesni moment je vedno smiselno uporabljen in nikdar le sad zadrege v nedostatku boljših idej. Ves sujet je okusen, nobel in duhovit, eleganten, tako da bi moglo tvoriti besedilo samo zase dobro veseloigro. Osk. Nedbal je napisal vsakoz modernogo glasbo, bogato duha in fine okusnosti, tako da se nikjer ne zatajuje njegova muzikalna temeljitost. Glasba ima močno slovanski, večinoma poljski (in češki!) značaj, je polna življenja od prvega takta do konca, nikdar ni dolgočasna in sentimentalna. Instrumentacija je zelo polifona in uporablja efektivno vse instrumente in orkestrova dele. To ni mešanica nanizanih valčkov, polk in plesov, ampak muzikalno delo temeljito obdelanih motivov, ki se v različnih variacijah prepletajo skozi vso opereto ter je enotna celota vilita v napeto muzikalno formo. Tako piše »Agr. Tagblatt« (16. t. m.)

— Slovenski sokolski koledar za leto 1914. se je v tiskarni zakasnili in izide prihodnji teden. Najprej se ga razpošlje onim društvom, ki so ga naročila po statističnih polah, potem šele ostalim, ki so ga naročila po dopisnicah. Društva, ki ga doslej še niso naročila, opozarjamo, da se tiska sokolski koledar le v omejenem številu. Letošnji letnik bo vseboval lepo zbirko člankov izpod peresa priznanih sokolskih pisateljev; prinesel bo tudi več slik. Stane 1 K, s pošto 10 vinarjev več in se razpošilja le proti naprej vposlanemu znesku oziroma po poštne povzetju. Naročila se naj pošiljajo na Varnostni zbor Sokola v Kranju.

— Priporočljiv hišni gospodar je vsekakor neki posestnik, ki zahteva v najemni pogodbi sledeče: Ako stranka do 4. dneva v mesecu ne plača najemnine, izgubi s tem pravico do stanovanja in se mora takoj izseliti. Neka stranka je temu posestniku plačala stanarino 6. v mesecu. On pa je kljub temu zahteval, da mora takoj iz hiše. S to zahtevo je šel celo pred sodišče — toda taka zahteva se je tudi sodniku zdela nekrščanska. Metati družino sredi zime na ulico, če za en dan zamudi s plačilom, to je vendar odveč.

— Ljubljanski barje je bilo do zdaj močno zanemarjeno. Poznali so je gotovo krogi v Ljubljani je takrat, kadar jih je v to prišla voda, suša ali pa — volitve. Zdjaj so se pa naenkrat začeli žrtvovati zanje — milijone! In ti stotisoči in milijoni niso kar tako od muh! Osuševanje barja, ki bo trajalo vsega skup 6—7 let in požrlo 3—4 milijone in več stotisočev K, bo končano približno v treh letih, pred tremi leti pa se je pričelo. Za barje izdani milijoni morajo doseči svoj namen, inace so vrženi naravnost v vodo! Ali barje se mora tudi primerno kultivirati in Barjanom treba priskočiti potem na pomoč. Na celnem mestnem barjanskem ozemlju ste samo dve imena vredni časti. Te se mora v bolji stan dhati. Ker nima Barjan več šote, da bi jo rezal in vozil v Ljubljano in se s skupljenim denarjem živil, mu bo treba zemljo zboljšati, da ga bo ta preživela s tem, kr bo — na njej pridelal! Iz mesta ni ene do Ljubljane speljane ceste, komunikacijska sredstva so torej razen žlanske ceste od muh! Torej: ali naj se barjanski svet povzdigne, ali pa naj se — ekskorporira. Tertium non datur! Punktum!

— Če bo na Barji rasla sladkor na pesa. Če se akcija za pridelovanje sladkorne pese in kar je ž njo v zvezi, posreči — in upanje je upravičeno da se posreči — potem se bo tudi svet na Barji porabil za to akcijo. Ali se bo vzel v najem ali pa odkupil in seveda — kultiviral. Letošnje poletje se prične na vsak način za naše Barje nekaka prerojevalna doba. Ker se je svet, ki ga ima že več let poljedelsko ministerstvo pri črni vasi v najemu za kulturne poizkuse, in vrag, da se ne bi obnesel tam gori svet tudi za pridelovanje pese, če se ta svet primerno obdela in pognoji. Nekaj plasti zemlje je menda vendar še na njem! Brez nič je seveda nič! Če bo torej hotel Barjan delati, bo še lahko marsikaj zaslužil!

— Društvo inženirjev v Ljubljani. Danes dne 20. t. m. zvečer se stanek v gostilni »Pri roži«.

— Seja Umetniškega odseka »Matiče Slovenske« bo v sredo, dne 21. jan. 1914 ob šesti uri zvečer v Matičinih prostorih (Kongresni trg 7). Predmet: Izdaje umetniškega zbornika. 1. Poročila Matičine uprave. 2. Ali naj obsega publikacija zgolj reprodukcije, ali pa naj bodo v njej tudi teksti. 3. Format in obseg publikacije. 4. Kolikobarne naj bi bile reprodukcije? 5. Slučajnosti. — Na to sejo so vabljeni vsi upodabljeni umetniki.

— Plesni venček, ki se je vršil v nedeljo v »Hotel Ilirija«, je bil krasno obiskan. Jako lepa zabava je bila, pri četvorki je plesalo nad 40 parov. Zabava je trajala do belega dne.

— Značajni socialni demokrat. Večkrat nam ni slučaj, da se vračam ob 10—11 uri ponoči skozi Kolodvorsko ulico proti domu. Razum gostiln, ki se tam nahajajo, počiva vse v božjem miru, edino v neki hiši svetijo električne žarnice, tako kakor v hotelu »Union«, kadar naši deželni kristjani na stroške drugih šampanjca pijejo. Ker imam bolj ženske oči, pobrlim pri vratih skozi steklo in ogledam dva uslužbenca, kako krvavi pot potita; prvi ubira na pisalni stol, drugi pa rešuje različne akte. Ko sem vse to opazil, mislil sem: zares pridni ljudje. Zlodel pa ni tu tisti gospodar, ki nosi ob nedeljah in praznikih vedno rudeč nalge? Lepo je biti soc. demokrat samo v besedah in v nagelnih, zraven pa pustiti, da drugi farajo.

— Iz Most. Pred t. m. »nim« sodiščem je bil vsled tatvine na 10 dni

zapora obsojen Franc Makovec, pleskar na državnem kolodvoru. Da se slavno občinstvo ne bo motilo ali mojo osebo sploh z njim pomotoma zamenjala, izjavljam tem potom, da nisem v nikakoršni zvezi z zgoraj omenjenim. Spoštovanjem Josip Makovec, slikarski in pleskarski mojster, Moste pri Ljubljani.

— Levo roko si je zlomila. Finden Eisen, Františka, 51letna vpkoljena tobačna delavka, stanujoča na Tržaški cesti 38, se je te dni pred Tribučem na Viču izpodtaknila in si je zlomila levo roko.

— Kolo mu šlo čez levo nogo. 42letni Černe Jožef, postiljon, stanujoč v Igriški ulici 10 je padel te dni med službo na glavnem kolodvoru pod poštni voz; kolo mu je šlo čez levo nogo in ga znatno poškodovalo.

— Izgubil je pretekli teden neki zlatarski vajenec dve zlati »pancer« vratni verižici. Kdor ju je našel, naj ju odda v uredništvu našega lista ali pa pri zlatarju Karlu Košaku v Krojaški ulici.

— Izgubila se je rujava — snjajta denarnica od kavarne Zalaznik do Križevniške ulice. Pošten najditelj se prosi, naj jo odda v uredništvu »Dneva«.

— Tiralnica, velik kriminalni roman v dveh dejanjih, je jako lepo izdelan in čeravno popolnoma modern, vendar mistično navdahnjen igrokaz. Priredil in vpriporil je to dramo znani Franc Hofer. Krasni naravnost posnetki, še nikdar pokazane vizije, polno nikdar videne senzacije, povzdigujejo splošen učinek te drame, ki se predvaja danes v kinematografu »Ideal«. Poleg tega je na sporedu še učinkovita, smeh vzbujajoča veseloirga v 2 delih »Dovršena kuharica«.

Trst.

Da je v nas Slovenci premalo podjetnega duha, to nam dokazuje že to, da ne čutimo potrebe, da bi se poprijeli takih obrti, ki nesejo sicer mnogo dobička, a so zelo redki pri nas. Čevljarjev, krojačev, žuinarjev, kovačev in cestnih pometalcev je dosti med nami — samo pri tistih obrtih, kjer se služi z majhnim trudom dosti dobička, tam pogrešamo Slovence. Pisalo se je že o tem, da v Trstu, kjer je toliko tisoč Slovanov ni najti niti enega človeka, ki bi se zavzel za podjetje te vrste. V Skednju n. pr. so sami Slovenci, tamkajšnji kinematograf pa je v rokah Italijana. Da bi se pa to ne izplačalo, oz. da Slovenci ne zahajajo radi v kinematografe, tega menda nihče ne bo trdil. Najjasnejši dokaz nam nudi v tem oziru — kakor že omenjeno — Skedenj. Kdo obiskuje škedenjski italijanski kinematograf? Odgovor: »Slovenci.« V Trstu se tudi nobena kinematografska predstava ne vrši, ne da bi pri njej ne bilo navzočih vse polno Slovencev. In kdo jim more to zabraniti? Nihče! Če ni slovenskega kinematografa, pa gredo v italijanskega. Italijanski kinematografari delajo prav lepe dobičke s svojimi kinematografi. Med temi dobički pa je veliko slovenskega denarja. Tako podpiramo tuje, čeprav smo sami veliki reveži in bi denar, ki roma iz naših vrst v italijanski tabor, prav lahko ostal med nami in nam koristil. Morda se bo komu neumno zdelo, da pišemo o kinematografih. Vsekakor pameten tak ne more biti. Pomislimo samo, da se Italijani in drugi narodi prav z veseljem lotevajo tega obrta, ker vedo, da jim to nese. To vidimo najbolj v Trstu, kjer je skoraj v vsaki ulici eden ali še več kinematografov. Kdo naj jih presteje? Pa so še druge obrti, pri katerih Slovenci nismo zadostno ali pa prav nič zastopani. In to ni prav. Posnemajmo v tem tujerodec!

Himna »Lege nazionale«. Italijansko šolsko društvo »Lega nazionale« bo imelo zanaprej svojo lastno himno. Zložil jo je R. Pitteri, uglasbil pa R. Leoncavallo. Godba se pridno vežba in te dni bo prvič nastopala v »Politeama Rosetti«. Namen Italijanov, ki ga hočejo doseči s svojo himno, je ta, da dobe čim več denarja za svojo šolsko družbo. Z himno bodo ljudstvo — ki je tako preveč navdušeno — še bolj navduševali, da bo še več darovalo. Pametni špekulant! Občudovati se jih mora, tako delajo za svojo šolsko družbo. Ali naj jih za to sovražimo? Ne, ker s tem bi naši stvari nič ne koristili; pač pa si pridobimo zadoščanje najlažje, s tem, da delamo kakor mravlje in da neprestano premišljujemo o sredstvih, ki bi bila v stanu omogočiti, da bi se Ciril - Metodova družba tako povzdignila, da bi lahko ustrezala potrebam Slovencev na šolskem polju. To bi bil proti narazrodovanju najtrši zid.

100.000 številčk »Piccola«! »Il Piccolo« dela pri sedanjem tiskarskem gibanju, ko so ponehali z izhajanjem drugi listi velike kšefte. Kakor se sliši, ga gre sedaj okoli sto tisoč. Temu se ni čuditi, če pomislimo, da

se ga je že prej — torej pred tiskarskim gibanjem — razprodalo nad 60.000 števk. Da je med tisočaki, ki jih naštevamo, tudi veliko število slovenskih odjemalcev, to se samo po sebi razume. Zato italijanski časopisi napredujejo, slovenski pa pešajo. — »Il Piccolo« je najbolj razširjen italijanski list v Avstriji. V uredništvu sedi baje nad trideset urednikov, med temi štirje profesorji jezika, ki imajo samo to nalogo, da gradijo jezikovno pregledajo. Poleg tega ima »Il Piccolo« nastavljenih velikansko poročevalcev. Kdaj bomo Slovenci tako daleč priladrali? Če bi ljudje čitali in podpirali svoje časopise, bi se to prav lahko zgodilo — saj nas je po številu vendar več nego avstrijskih Italijanov. — Naj še dodamo, da je »Il Piccolo« po obliki velikanski list, ki stane samo 4 vin. številka; izhaja pa dvakrat na dan: zjutraj in zvečer. Vkljub temu pa, da je velik in tako po ceni, dela z velikanskimi dobički. To vse — seveda — samo za to, ker je tako močno razširjen. Naj ponovimo še enkrat: Kdaj bomo prišli Slovenci tako daleč?

Najnovejša telefonska in brzojavna poročila.

NEPOTREBEN POLOŽAJ.

Dunaj, 19. januarja. V parlamentu se danes ni zgodila nobena izjemna položaja. Krščanski socialci (in dr. Susteršič seveda) vstrajajo na svojem. Hočejo dodatke k kompromisnim predlogom, in to radi strahu, da ne bi izgubili v III. volitvah razredu na Dunaju večine in bi potem ne mogli tako lahko tlačiti ondodnih Čehov. (Dr. Susteršič jih seveda v tem stremeljenju podpira.) Celi dan se je neobvezno pogajalo na vseh straneh. Stranke so konferirale tudi s Stürgkhom, toda odločitev ni padla še v nobenem oziru. Stranke večine se še niso odločile glede »proslulega« dodatka kristjanov, dodatka, ki ga utegejajo preklinjati še tisoč in tisoč revnega stanu; ker: če bodo poslanci delali komedije, tedaj jim bodo gospodje iz gosposke zbornice pošteno plačali in bodo znižali neobdani znesek. (In dr. Susteršič bo stal pred slovenskim narodom, ki je obiskoval Johanco, kakor največji junak, ki ima šahovske poteze v zakupu.)

Češko opozicijske stranke so danes zvečer sklenile, da vstrajajo pri dosednji taktiki. Odločitev pride jutri.

ČEŠKO - NEMŠKA POGAJANJA.

Dunaj, 19. januarja. Češko-nemška pogajanja, ki bi imela biti jutri odprta, se radi situacije parlamenta, prelože na soboto. Ravno tako so se morali deželni zbori radi tega preložit.

V ALBANIJI ZMEDE.

Pariz, 19. januarja. Iz Albanije se poroča, da se Avstro - Ogrska in Italija branita za sedaj še poslati čete v Albanijo. Mednarodna komisija namerava odrediti pohod 500 mož mednarodne garnizije v Skadru od Skadra do Tirane.

V Brindizu čakate dve vojni ladiji, da posežete v albanske homatije, kakor hitro bo treba. Pariz, 19. januarja. Položaj v Albaniji se vedno bolj nepovoljno presoja. Položaj se je poslabšal ne le v Valoni, temveč v celi Albaniji. Nasprotja med Izmailom Kemalom in mednarodno kontrolno komisijo so vedno ostrejša. Komisija na njegovo pomoč ne more računati. Esad paša vodi vojno in politiko, ki ji nihče ne ve pravega namena.

PROTI ESADU.

Dunaj, 19. januarja. Esad paša ima očitno namen podvreči svojemu vplivu vsaj večji del Albanije, samo tako se dajo razlagati razna njegova dejanja, ki kričeče nasprotujejo njegovemu zatirjanju, da je popolnoma na strani princu Wiedu. Sicer ni dokazano, da bi stal Esad paša v kaki zvezi z načrtni izet-paše in tudi to ni verjetno, da bi se sam hotel proglasiti za vladarja, ampak on hoče postati tako močan, da bi bil novi knez samo marioneta v njegovih rokah in zato napada in preganja svoje nasprotnike.

Svoj namen bi Esad paša tem lažje dosegel, ker je musliman in ker je v celi srednji Albaniji najpremožnejši človek. Ker pa ni v interesu nove albanske države, da dobi en sam slavoohlepen mož skoraj vso oblast v roke (To je pa v interesu Albanije, da dobi vso oblast v roke tuji princ Op. ur.), bo morala Evropa (oz. Avstrija in Italija. Op. ur.) nastopiti proti njemu na ta ali na oni način, da se knezu olajša položaj. (To pa to! Princ Wied nikdar ne bo imel lahkega položaja v Albaniji. Op. ur.)

BOLGARIJA PRED NOVIMI TEŽAVAMI.

Sofija, 19. januarja. Nove volitve se bodo vršile v znamenju najhujšega nasilstva, ker vsa znamenja kažejo, da je dal kralj Radoslavovljem kabinetu popolnoma proste roke, da vporabi vsa dopustna in nedopustna sredstva, samo da pri volitvah dobi večino. Volitve so nalašč razpisane še le na začetek aprila, da bi mogla vlada izvršiti vse priprave, posebno da bi v novih krajih, kjer je prebivalstvo po večini turško, z raznimi represalijami pripravila, da bi volilo njene kandidate.

Z ene strani vladno nasilje, z druge pa skoraj revolucionarno gibanje po deželi, ki je tem močnejše, čem večja so vladna nasilja. Bolgarska gre težkim časom nasproti in danes je še težko reči, kako vse to konca, posebno, ker vlada tudi v armadi popolno raztrojstvo.

Odgovorni urednik Radivo Korene. Last in tisk »Učiteljske Tiskarne«.

Mali oglasi.

Beseda 5 vinarjev. Najmanjši znesek 50 vinarjev. Pismenim vprašanjem je priložiti znamko 20 vinarjev. — Pri malih oglašitvah ni nič popusta in se plačujejo vnaprej; zunanji inserenti v znakah. Zaključek malih oglasov ob 6. uri zvečer.

Išče se gospodična, zmožna strojepisja, nemške stenografije in v prestavljanju iz nemškega na slovensko. za Trst. Plača po dogovoru. Stalno mesto. Ponudbe na »Prvo anončno pisarno«. 1463-1

„Kako se pljučne bolezni, dušljivi kašelj in naduho popolnoma ozdravi, izveste brezplačno, ako pošljete znamko in kuverto za odgovor na gospo Krysek Wrschowitz pri Pragi, Češko.“

Krepkega dečka

iz poštene hiše s primerno šolsko izobrazbo ter pridne trgovske pomočnice sprejme tvrdka JOSIP ERRATH v Mokronogu, Dolenjsko.

Carlo Marcuzzi

Trst, via S. Lazzaro 12.

Delavnica kirurških instrumentov, ortopedičnih aparatov, pra, umetnih rok in nog, trebušnih, sportskih in bolniških pasov za popek, suspensorjev, mesečnih podvez za dame in vse bolniške potrebščine.

Zganjarna

F. Pečenko

se je zopet odprla

v ulici Scala Belvedere št. 1

(prihod iz ulice Miramar).

Priporoča se svojim starim obiskovalcem in obenem cenj. občinstvu.

Edina primorska tovarna dvokoles „Tribuna“ Gorica, Tržaška ulica št. 26, prej pivovar. Gorjup.

Velika eksportna zaloga dvokoles, živalnih in kmetijskih strojev, gramofonov, orkestrionov itd. itd.

F. Batjel

Gorica, Stalna ulica št. 2-4. Prodaja na obroka. Ceniki franko.

Razveselite Vašo soprogo, Vašo hčer, Vašo nevesto z najlepšim božičnim darilom izvirnega

„Singer-jevega“ živalnega stroja.

Dobi se samo s tem izveskom in po upravičenih naših zastopnikih Ljubljana, Sv. Petra cesta 4, Kranj,

Glavni trg 119, Novomesto lekarna Bergman, Kočevje, Glavni trg 79.

Za izdelovanje po ca. 100.000 bukovih pragov na leto v

: : Bosni. : :

Skozi več let se išče zanesljiv akordant ali pa tudi večje part. tesačev.

Pojasnila daje

Fran Tomz,

lesni trgovec v Ljubljani.

Slovenci! Spominjajte se naše prekoristne Ciril in Metodove šolske družbe!

Gostilna NDO. v Trstu

se je preselila iz ulice Carradori-Ghega v ulico Commerciale št. 7., nasproti Brunnerjeve tiskarne.

Otvoritev dne 17. januarja t. l.

Slovenci!

Kupujte in zahtevajte povsod edino-le

Ciril-Metodove

Priznana najboljša!

Dobijo se povsod! vžigalice!!

Glavna zaloga pri IVAN PERDAN-u v Ljubljani.

Konfekcija

: za moške, ženske in otroke :

v veliki izbiri po zanesljivih in stalnih cenah v podružni trgovini

tvrdke R. MIKLAUC

„Pri Škofu“

Ljubljana — Pred Škofijo št. 3. — Medena ulica.

: Faseten oddelk v prvem nadstropju. :
Cenik na zahtevo brezplačno in poštne prosto.

Radi prešle sezije

se razprodaja vsa zimska in jesenska konfekcija pod polovično ceno; zlasti klobuki in čepice po zelo znižanih cenah.

Angleško skladišče oblek

O. Bernatović, Ljubljana, Mestni trg 5.-6.
Telephon 132.

Sprejema zavarovanja človeškega življenja po najraznovrstnejših kombinacijah pod tako ugodnimi pogoji, ko nobena druga zavarovalnica.

Zlasti je ugodno zavarovanje na doživetje in smrt z manjšajočimi se vplačili.

Rezerzni fond K 58.461.432.56. — Izplačane odškodnine in aplikacije K 123.257.695.77.

v zajemno zavarovalna banka v Pragi.

„SLAVIJA“ Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica naše države z vseokoli slovensko-narodno upravo.

Vsa pojasnila daje

čigar pisarne so v lastni bančni hiši

Generalno zastopstvo v Ljubljani

Gospodski ulici št. 12.

Zavaruje poslopja in premoženje proti požarnim škodam po najnižjih cenah. Škode cenjuje takoj in najkulantneje. Uživa najboljši sloves, koder posluje.

Pozor! Sprejema tudi zavarovanja proti vlomski tatvini pod zelo ugodnimi pogoji. — Zahtevajte prospekte.

Učiteljska tiskarna

: Ljubljana, Frančiškanska ulica št. 6 :

se priporoča slavnemu občinstvu za izvršitev vsakovrstnih tiskovin. Vsled najmodernejše uredbe izvršuje naročila najokusnejše in v najkrajšem času. — V zalogi in razprodaji ima najnovejše izborne mladinske spise, kakor tudi vse šolske, županijske in druge tiskovine.

Litografija.

Cene najnižje!

Notni stavek.